

[Avaleht](#) > 3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

3. Minu õigused kohtumenetluse ajal

Millised on kohtute pädevusvaldkonnad?

On olemas kolme liiki õigusrikkumisi, mida arutavad erinevad kohtud.

- Väiksem õigusrikkumine (*contravention*) – arutab politseikohus (üks kohtunik).
- Raske õigusrikkumine (*délit*) – arutab lihtmenetluse korras ringkonnakohus (kolm kohtunikku; liiklusnõuete rikkumise korral erandina üks kohtunik).
- Kuritegu (*crime*) – arutab ringkonnakohtu kriminaalkolleegium (kolm kohtunikku).

Kohus võib määrata, et asja arutamine on kinnine, näiteks kui kannatanuks on laps.

Mil määral saab süüdistust kohtumenetluse ajal muuta?

Põhimõte on, et juhtumile antud õiguslik kvalifikatsioon on esialgne ning asja arutav kohus võib seda muuta.

Süüdistuse muutmise tingimus on, et kohtuasja aluseks olevad faktid on samad.

Mis juhtub, kui ma tunnistan ennast kohtumenetluse ajal süüdi süüdistuse mõnes või igas punktis?

Te ei saa ennast süüdi tunnistada, kuid te saate õigusrikkumise omaks võtta. Sarnaselt võib kohtunik lükata tagasi omaksvõtmise, mis näib kahtlane. Kuid omaksvõtmine võib minna arvesse kui leevendav asjaolu.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Kas ma pean kohtumenetluse ajal kohal viibima? Kas see saab toimuda minuta?

Te peate kohtus kohal viibima, välja arvatud juhul, kui teil on mõjuv põhjus, näiteks kui te esitate arstitõendi. Sellisel juhul võib kohtumenetluse edasi lükata. Te võite samuti teha oma advokaadile ülesandeks teid esindada, välja arvatud juhul, kui kohus nõuab teie kohalviibimist. Kuriteo arutamisel peate isiklikult kohal viibima.

Kui ma elan mõnes muus liikmesriigis, kas ma saan osaleda video vahendusel? Kas ma pean nõustuma?

Seaduses ei ole sätestatud võimalust osaleda video vahendusel juhul, kui isik elab teises liikmesriigis.

Kas ma pean viibima kohal kogu kohtumenetluse vältel?

Jah, sest kohtunik võib tahta teid mis tahes ajal küsitleda.

Kas ma saan kasutada tõlgi abi, kui ma ei mõista kohtumenetluse keelt?

Teil on õigus kasutada tasuta tõlgi abi, kui te ei mõista või ei räägi kohtumenetluse keelt. See on põhiõigus, mis on tagatud Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooniga. Toimikus sisalduvaid dokumente seevastu ei tõlgita.

Kas mul on vaja advokaati? Kas mulle võimaldatakse advokaat? Kas ma võin advokaati vahetada?

Teil on õigus end kaitsta või kasutada enda valitud kaitsja abi. Kui teil ei ole piisavalt vahendeid kaitsjale maksmiseks, on teil õigus kasutada nn valveadvokaadi abi, s.t saada tasuta õigusabi. Te võite alati advokaati

vahetada.

Kas ma saan kohtuistungil sõna võtta? Kas ma pean kohtuistungil sõna võtma või on mul õigus vaikida, s.t õigus keelduda ütluste andmisest enda vastu?

Teil on õigus võtta sõna süüdistuse kõigi punktide kohta. Teil on samuti õigus vaikida teie vastu esitatud süüdistustega seoses.

Mis on selle tagajärjed, kui ma kohtus tõtt ei räägi?

Kui te ei räägi kohtumenetluse ajal tõtt, riskite saada rangema karistuse.

Kas ma võin vaidlustada minu vastu esitatud tõendid? Kuidas? Miks?

Te võite vaidlustada teie vastu esitatud tõendid mis tahes vahenditega, nt tunnistajate, dokumentide, väidete või ekspertide abil.

Mis laadi tõendeid võin ma esitada enda kaitseks?

Kohus peab kaaluma igat laadi tõendeid.

Millistel tingimustel võin ma neid tõendeid esitada?

Selliseid tõendeid võib esitada kahel tingimusel. Esiteks tuleb need lisada toimikule nõuetekohasel viisil ning teiseks peab nende üle olema toimunud poolte avalik arutelu avalikul istungil.

Kas ma võin kasutada enda kasuks kõnelevate tõendite saamiseks eradetektiivi? Kas sellised tõendid on vastuvõetavad?

Detektiivi kasutamine tõendite saamiseks ei ole keelatud, kuid detektiiv peab olema toiminud täiesti õiguspärasel viisil.

Kas ma võin või kas minu advokaat võib esitada küsimusi teistele tunnistajatele? Kas ma võin või kas minu advokaat võib nende sõnad kahtluse alla seada?

Tunnistajate küsitlemise õigus on üks Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 3 sätestatud kaitseõigus. Eesmärgiga teid süüst vabastada võib kaitse kutsuda tunnistajaid ja küsitleda neid samamoodi nagu teie vastu kutsutud tunnistajaid.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Kohtumenetluse ajal edastatakse kohtule kõik andmed, mis on kantud karistusregistrisse teie varasemate süüdimõistmiste kohta.

Kas arvesse võetakse varasemaid süüdimõistmisi teistes liikmesriikides?

Korduva rikkumise puhul seda ei tehta. Tingimisi karistuse määramisel võetakse seda arvesse.

Millised on kohtumenetluse võimalikud tulemused?

Teid võidakse kas täielikult või osaliselt õigeks mõista. Teid võidakse ka süüdi mõista. Karistus sõltub sellest, mis liiki õigusrikkumises teid süüdi mõisteti.

Kriminaalkaristused on:

- eluaegne vangistus või vangistus 5 aastast 30 aastani;
- rahatrahv alates 251 eurost;
- erikonfiskeerimine;
- tiitli ja kraadi äravõtmine või ülesannetest, töökohalt või avalikust teenistusest vabastamine;
- teatavate kodaniku- ja poliitiliste õiguste äravõtmine;

- ettevõtte sulgemine või äritegevuse lõpetamine;
- süüdimõistva otsuse või selle väljavõtte avaldamine või avalikustamine süüdimõistetu kulul;
- teataval tegevusalal tegutsemise keeld.

Karistused raskete õigusrikkumiste eest:

- vangistus (8 päevast kuni 5 aastani);
- rahatrahv alates 251 eurost;
- erikonfiskeerimine;
- teatavate kodaniku- ja poliitiliste õiguste äravõtmine;
- ettevõtte sulgemine või äritegevuse lõpetamine;
- süüdimõistva kohtuotsuse avaldamine või avalikustamine;
- teataval tegevusalal tegutsemise keeld;
- teatavate sõidukite juhtimise keeld;
- vähem kui 6-kuulise vangistuse korral võib kohtunik asendada karistuse 40-240-tunnise üldkasuliku tööga.

Karistused väiksemate õigusrikkumiste eest:

- rahatrahv 25 eurost 250 euroni, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti;
- erikonfiskeerimine;
- teatavate sõidukite juhtimise keeld.

Teile määratakse vabadusekaotus. Millised on teie võimalused selle kandmiseks?

Luksemburgis otsustab vabadusekaotuslike karistuste kandmise viiside üle riigiprokurör kohtuniku osaluseta.

On mitu võimalust.

Karistuse kandmine ositi

Karistuse ositi kandmine võimaldab vangil, kes ei kujuta endast ohtu, kanda karistust kindlaksmääratud ajavahemike kaupa.

Osaline vangistus

See süsteem võimaldab vangil tegeleda oma kutsealal või jätkata hariduse omandamist või koolitustel osalemist väljaspool vanglat.

Tingimisi vabastamine

See võimaldab kinnipeetava vabastada enne karistusaja lõppu.

Lühiajaline väljasõit

Lühiajaline väljasõit on luba lahkuda vanglast kas teatavaks osaks päevast või 24tunnisteks ajavahemikeks, kusjuures see aeg loetakse karistusaja hulka.

Tingimisi karistus

Tingimisi või alalist vabastamist silmas pidades võib määrata tingimisi karituse neile kinnipeetavatele, kelle käitumine eelnevalt võimaldatud väljasõidu ajal on hinnatud positiivseks.

Elektroonilise valve võru

Selle kasutamist ei reguleerita veel ühegi seadusega.

Milline on kuriteo ohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteo ohvrit võib tunnistajana üle kuulata. Ta võib algatada ka tsiviilasja, nt nõuda kahjutasu. Ohver võib esitada märkusi arutatava õigusrikkumise ja selle tagajärgede kohta. Ta võib esitada apellatsiooni kohtuotsuse peale, kuid ainult oma tsiviilhuvide osas.

Seonduvad lingid

[Kohtute korraldus](#)

[Karistusseadustik](#)

[Kriminaalmenetluse seadustik](#)

■ Viimati uuendatud: 10/09/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.